

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyi

Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin, milli adət-ənənələrinin, elm və mədəniyyətinin təbliği

Azerbaycan tarixinin, mədəniyyətinin, dövlətçiliyinin əsas dayaqlarından olan Qarabağ torpaqları işğaldan azad edilməklə yenidən xalqımızla qovuşub. Qarabağın tacı olan Şuşanın tariximizdə xüsusi yeri var. Türk dünyasının, İsləm aləminin, bütün Qafqazın gözü olan Şuşanın işğaldan azad olunması tariximiz üçün olduqca vacib bir hadisədir və artıq erməni vandalizminə məruz qalan Azərbaycan şəhəri Şuşada quruculuq, bərpa işləri həvətə kecirilir.

Erməni vəhşiliyinin qurbanı olan Şuşa abidələri, məscidləri, qoruqları, kilsələri, karvansaraları, məqbərələri, kəhrizləri, muzeyləri və sair yenidən həyata qaytarılır. Azərbaycan mədəniyyət tarixinin çox vacib örnəklərinin bərpa olunması heç şübhəsiz ki, bizim öz tariximizə, mədəniyyətimizə, abidələrimizə sahib çıxmışımızın örnək nümunəsidir.

Şuşa qalasının hərəkəti hadisəsi

bərpası hadisəsi...
Məlum olduğu kimi, ilin əvvəlində Şuşa qalasının bərpasının heyata keçiriləməsi prosesinə start verildiyi və Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin tapşırığı əsasında həyata keçirilən berpa prosesinə 22 mütəxəssisin cəlb olunduğu bildirilirdi

Şuşa qalasının bərpası tariximiz üçün çox böyük əhəmiyyət kəsb edən bir hadisədir və tarixi qalanın öz keçmiş görkəminin özünə qaytarılması erməni vandalizmینə layiqli bir cavabdır.

Bildirək ki, Qarabağ xanı Pənahəli xan 1750-ci ilde Şuşa qalasının bərpa edilməsi haqqında qərar verir və Qarabağ xanlığının mərkəzi bura köçürürlər. Qala bərpadan sonra uzun müddət mənbələrdə Pənahəbad adlandırılır.

Şuşa qalası Azərbaycan memarlığının ən gözəl incilərindən biridir. Qala Arran memarlıq məktəbi əslubunda inşa edilib. Qalanın tikilməsində əsasən yerli daşlardan və əhəng-yumurta sarısı qarışığından istifadə edilib. Qalanın üç qapısı var. Ohlardan Gəncə qapısı öz yüksək memarlıq xüsusiyyətləri ilə seçilir. Qala dairəvi mühafizə bürclərinə malikdir.

**Şuşanın məşhur
Qazançı kilsəsi
bərpa edilir**

bərpa edilir
Bildiyimiz kimi, bu gün
Şuşada aparılan bərpa iş-
ləri çərçivəsində abidələr,
məqbərələr, ev-muzyələri,
eləcə də Qazancı kilsəsi

bərpa edilir. Bu da onu göstərir ki, Azərbaycan dövləti öz halal tarixi abidələrinə sahib çıxmağı bacarır. Ermeni vandalizminin, saxta karlığının böyük yara vurdugu Azərbaycan abidələri bərpa edilərək öz tarixi görkəmlərinə, missiyalarına qaytarılmaqla həyata qayıdır.

Qarabağda, Şuşada tarixi-mədəni ırsin bərpası işində Heydər Əliyev Fon-dunun eməyi çox böyükdür. Heydər Əliyev Fondu tərəfindən həyata keçirilən bu dəyərli işlər tariximizin bərpası baxımından olduqca əhəmiyyətlidir və təqdirləyişdir.

Qarabağda, Şaşada abidələrin bərpa prosesi dostlarımızı sevindirirə də, düşmənlərimizi içdən sarışdırıb. Onu da deyək ki, Şuşanın tarixi Qazançı kilsəsinin bərpa edilməsini hezmedə bilməyən işgalçi, terrorçu Ermənistan bizi qarşı şər-böhtən atır, cəfəng iddialar irəli sürməyə çalışır. Bilirik ki, Qazançı kilsəsinin ermənilərə aidiyyəti yoxdur, onlar bu kilsəni 1992-ci ildən sonra erməniləşdirməyə başlayıblar, türkətlər.

Erməni vandalizminin qurbanlığından yüksək bərpa mədəniyyətinə qədər - Qarabağda dini irlərimiz tariximizin attributları kimi...

Şehirinde həyata keçirilən genişmiqyaslı quruculuq işləri çərçivəsində məscidlər, tarixi abidələr, məqbərələr, ev-muzeyləri, eləcə də Qazançı kilsəsi bərpa edilir: "Bu yenidənqurma işləri Şuşanın tarixi simasının bərpa edilməsi məqsədilə, məhz orijinal memarlıq üslubuna uyğun olaraq həyata keçirilir. Eyni zamanda, onu da vurgula-maq istərdik ki, Şuşadakı Qazançı kilsəsinin 200 metrliyində "İsgəndər M" raketinin qalıqlarının tapılması və yalnız xoşbəxtlikdən bu faciənin baş verməməsi onu göstərdi ki, bu

**"Şuşa abidələr
şəhəridir"**

Məlum olduğu kimi, Qarabağdakı tarixi abidələrin bərpası prosesində heç bir abidə diqqətdən kənarlaşa qalmır. Hazırda bərpası prosesində olan abidələrən biri də böyük şairimiz, hövlet xadimi Molla Pənah Vaqifin məqbərəsidir. M.P.Vaqifin məqbərəsi Umummilli lider Heydər Əliyevin teşəbbüsü ilə inşa olunub. "Şuşa abidələr şəhəridir. Diyarın zəngin tarixi ilə bağlı olan hər şeyi qorumaq, qədim tikintiləri bərpətmək lazımdır" - deyən ulu bəndər Şuşanın tarixi şəxsiyyətlərinin ırsinə də xüsuslu münasibət, qayğı siyaset həvətə kecirmişdi.

Görkemli Azərbaycanlı
airi Molla Pənah Vəqifin
məzəri üstündə 1980-
1981-ci illərdə abidə, məq-
ərə tikilmiş və 1982-ci il
anvarın 14-də yağından
məzəri qarın altında Ümum-
milli lider Şuşada Şairin
məzərinin hər iki tərəfindən

ile açmışdı. Bu gün isə Prezident İlham Əliyevin qayğısı ve Heydər Əliyev Fondunun həyata keçirdiyi layihələr əsasında M.P.Vaqifin də məqbərəsi bərpə edilir.

Qeyd edək ki, 2021-ci il
martın 16-da işğaldan azad
ediləndən sonra Şuşaya
ikinci dəfə səfər edən Pre-
zident İlham Əliyev
M.P.Vaqifin məqbərəsinin
bərpa işləri ilə tanış olub və
bərpa işlərini Azərbaycanın
Birinci vitse-prezidenti
Mehriban xanım Əliyeva-
nın rəhbərlik etdiyi Heydər
Əliyev Fondu öz vəsaiti he-
sabına icra edir.

Şuşanın öz tarixi siması özünə qaytarılır, büstləri, abidələri bərpa edilir, Bülbüllün Natəyanın

siyyətlərimizin yaşadıqları
evlər də bərpa edilərək yə-
nidən xalqın ixtiyarına veri-
lir.

Şuşa bərpa edilir, öz tarixi, əzəli simasına qovuşur. Əlbəttə, çox yaxın zamanlarda bərpa edilmiş, dırçelmiş, öz gözəlliyyəne qovuşmuş Şuşanın, Şuşanın tarxi mərkəzinin UNESCO tərəfindən dünya irsi elan edilməsinin baş verəcəyinə şübhəmiz yoxdur. Əsas odur ki, Şuşa öz simasına qovuşur. Azərbaycan tarixinin çox vacib elementlərindən olan Qarabağ abidələrinin hər birinin bərpası, yenidən həyata qaytarılması tariximizə verilən ən mühüm töhfə və qiyamətdir.

Bildiyimiz kimi, 2021-ci ilin içinde Şuşada bir sıra mühüm mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi planlaşdırılır. Biz bu il Şuşada, Cıdır düzündə keçiriləcək "Xarı bülbül" beynəlxalq musiqi festivalına, Vaqif Poeziya günlərinə şahidlik edəcəyik. Bütün dünya abad edilmiş, bərpa olunmuş Şuşanın heyranına

çevriləcək. Şuşanın tarixi binaları, muzeyləri, abidələri, karvansaraları, məqbərələri, kəhrizləri, bir sözlə, bütün abidələri yenidən dünyaya quracaq, Qarabağda dini, tarixi, mədəni irlərimiz tariximizin vacib attributları kimi öz əzəmətini nümayiş etdirəcək.

*İradə SARIYEVA
əziz Azərbaycan Res-
publikasının Medianın
kişəsi Agentliyinin
əaliyə dəstəyilə çap
dur.*